

Slovesna umestitev prvega župnika v Studencih

Studenci pri Mariboru, 31. III. Letošnja bela nedelja ostane v zgodovini Studencev pri Mariboru neizbrisno zapisana. Ustanovljena je bila danes nova župnija sv. Jožefa, za katero so se Studenci borili že toliko let. Danes se jim je dolgotrajna vroča želja uresničila ter so dobili veliko zadoščenje vsi tisti, ki so se za župnijo toliko trudili in se zanjo žrtvovali. Največje in najstarejše mariborsko delavsko naselje, predmestna občina Studenci je dobila župnijo sv. Jožefa svoje duhovno središče, ki bo v bodoče žarišče verskega, moralnega in narodnega napredka.

Predvečer slavnosti

Za današnji slavnosti dan so se Studenci že dolgo pripravljali. Pod vodstvom domačega župana Kaloha je vse tekmovalo med seboj, da bi bila proslava čim lepša in čim impozantnejša. Občina je dala lepo preurediti ves trg pred cerkvijo, tako da je postal sedaj središče vsega naselja. Cerkev so vsi prenovili ter jo za današnji dan lepo okrasili. Včeraj so se Studenci zvalili v zastave, ki so palopale s vseh hribov. Središče slavnosti je bil pred cerkvijo. Na dan so se priredili krasen pozdrav svojemu novemu župniku p. Janezu Rebercu. V mnogočnem sprevedu, katerega se je udeležilo nad 3000 ljudi, domači župan z občinskimi odbori, vsa društva in vse organizacije, so na manifestantni način izrazili svoje veselje, da dobe Studenci župnijo ter so priredili svojemu novemu duhovnemu pastirju pozdrav, kakor ga v Studencih dosedaj še nihče ni bil deležen. Ko se je stemnilo, so Studenci začeli v lučeh, na polju so žgali kresove, studenški cerkev pa sta razsvetljevala dva močnata reflektorja. V nebo so se dvigale rakete, možnarji pa so z glasnim streljanjem naznanjali tudi sosedom radosten dogodek, ki ga doživljajo Studenci. Pred gasilskim domom se je začel ob 7. zvečer zbirati sprevod k bakladi.

Pozdrav novemu župniku

Spreved je krenil v svitu plamenic po Kralja Petra, Krekovi, Železniški in Aleksandrovi cesti ter po Ciril Metodovi in Slomskovi ulici na trg ter se je ustavil pred kapucinskim samostanom. Tukaj so Studenci prvič pozdravili svojega prvega župnika. Cerkevni pevec so zapeli pesem »Prelepa je studenška farar nato pa je v imenu Studencev izpregovoril župan Kaloh ter s priščinami besedami izrekel novemu župniku dobrodošlico. Župnik se mu je prav tako toplo zahvalil. Potem je bil v samostanski dvorani pozdravni večer. Poleg domačih vidnih osebnosti so bili navzoči še okrajni glavar Eiletz, dr. Josip Leskovar iz Maribora, šolski nadzornik Alt, potem učiteljsko studenške šole, vodja orožniške postaje, zastopniki vseh studenških društev in organizacij. Pozdravni večer je otvoril domači župan Kaloh, ki je v svojem govoru orisal zgodovino prizadevanj Studencev za svoje lastno župnijo. To so govorili še številni drugi farani.

Današnje slovesnosti

Danes je bilo v Studencih živahno in razgibanost. V Studence so prihiteli množice iz Maribora in vseh okoliških vasi. Od letošnjega žetovanja pa so ostali v Studencih še najraznovrstnejši prodajalci s svojimi šotorji, lastniki raznih sejmskih zabavnih atrakcij itd. Slovesna ustanovitve nove župnije se je izvršila dopoldne. Ob četrtni na 10. uro je bil ves trg kmalu napolnjen s tisočglavo množico. Tudi k današnjim slavnostim je priselil iz Maribora okrajni glavar Eiletz, mestnega župana dr. Juvana pa je zastopal mariborski podžupan Zebot. Ustanovitve župnije in instalacije novega župnika je izvršil stolni prošt mariborski dr. Maksimilijan Vrabec.

Iz samostana se je podal ob pol 10. novi župnik p. Reberc v spremljavo duhovščine. Tisočglava množica mu je priredila krasen sprejem. Pri vstopu na cerkveni trg so ga pozdravile najprej štiri šolarke ter mu z deklaracijami izročile šopke cvetja. Iato je sledil pozdrav zastopnice trejerednikov, nato pa je sledila izročitev pomembnih simbolov, ki jih podarijo farani svojemu novemu duhovnemu pastirju ob prihodu v faro: hlebec kruha sta izročili župniku dve deklici, dva člana Fantovskega odseka v kroju sta mu poklonila vino, dva deklica Franciškove mladine sta mu izročila delavsko orodje kot znak, da je prevzel duhovno pastirstvo med samimi delavci, dve članici Dekliškega krožka v kroju pa sta mu prinesli v srebrni posodici prsti s studenškega popolišča. Girčen se je nato župnik p. Reberc zahvalil s lepim nagovorom, v katerem je pozival svoje nove župljane k edinstni in skupnemu delu v napredek župnijskega občestva in verskega življenja. Spreved z novim župnikom in duhovščino na čelu, je nato krenil v cerkev sv. Jožefa.

V cerkvi se je medtem izvršil slovesen akt ustanovitve nove župnije. Stolni prošt dr. Vrabec je prebral nato ustanovno listino. S to listino se v vseh podrobnostih urejajo vsa vprašanja nove župnije, dolžnosti župljanov, dolžnosti cerkvenega vodstva ter se uprava župnije izroča oo. kapucinom, na podlagi odobritve ministrstva pravde pa se vodstvo izroči župniku in dvema kaplanoma. Ustanovno listino je podpisal lavantinski vladika dr. Ivan Jožef Tomažič. Nato je stolni prošt dr. Vrabec častital občanom Studencev k temu veselemu dnevu, izrekel je obenem častitke lavantinskega vladike dr. Tomažiča ter se zahvalil javno vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi.

Umestitev novega dušnega pastirja

Je bil zadnji uradni akt današnje slavnosti, ki je sledil prečitani ustanovni listini. Instalacijo je izvršil stolni prošt dr. Vrabec. Prebral se je odluk lavantinskega ordinariata, da se podeli župnija p. Janezu Rebercu. Novi studenški župnik je nato bral slovesno sv. mašo. Popoldne sta Fantovski odsek in Dekliški krožek priredila v cerkveni dvorani krasno uspešno akademijo, katere se je udeležilo toliko ljudi, da so bili vsi prostori do zadnjega kotička napolnjeni.

Ljubljana od včera do danes

Danes smo praznovali prvo povelikonočno nedeljo, ki jo ljudska govornica pozna pod imenom »bela nedelja«. Današnji dan je potekel mirno, brez kakršnih koli vznemirljivosti ali senzacij. Veliko ljubljancev je izrabilo ugodno priliko, ki jim jo je nudil prijetni, nekoliko oblačni, pa topli dan, za izlete v bližnjo okolico. Smar na gora je bila spet deležna obilnega obiska; toliko ljudi kot jih je danes videl njen vrh, se že zlepa ni nabralo na tej priljubljeni izletni točki. Po široki poti so se v trudu in znoju premikali starejši ljudje, mladina, ki ji strmina godi, pa si je izbirala za vzpon ozke steze. Tudi na Turnu, na tem vezbališču anših najboljših plezancev, je bilo močno živo. Mlajši rod se je vadil, da bo nekoč z uspehom stopil v stopinje svojih zaslužnih prednikov, alpinistov, ki so plezalo »odprile« domala vse slovenske stene. Na vrhu Smarne gore je bilo izredno živahno in veselo. Ljubljanci pa so obšli tudi druge priljubljene izletne točke v bližini mesta. Tudi sprehajališča na Gradu in na Rožniku so oživila. Tisti, ki se jim ne da mnogo hoditi, so se zadovoljili kar s Tivolijem. V mestu je bil dopoldne in popoldne velik vrvež — kakor ponavadi vsako spomladansko nedeljo, ko se mlajši rod prihaja na ulice postavljat z novimi oblekami. Prav lepo sta bili obiskani obe gledališči in tudi lastniki kinov se ne morejo pritoževati nad priličnim obiskom. Prav lepo sta bila obiskana dva lepa filma, ki tečeta ta čas v Matici in v Unionu, »Jeklena armada« ter »Tarzan in njegov sin«. Zvečer je na ulicah postalo še živahnije kakor podnevi. Nekaj veselega hruma so prinesli v mesto ljudje, ki so se vračali židane volje s svojih popoldanskih izletov.

Akademiki so se vrnili z Durmitorja

Včeraj so se vrnili v Ljubljano člani akademske skupine Slovenskega planinskega društva, ki so priredili zimsko-alpinski ekspedicijo v pogorje Durmitorja v Crni gori. Zagoreli in od sonca ožgani so se vrnili mladi podjetni fantje, ki so dosegli na Durmitorju kljub slabemu vremenu in obupnim snežnim razmeram sijajen uspeh, saj so izvedli prve vzpone na šest vrhov, med njimi tudi na najvišji vrh Durmitorja, Bolotov Kuk. Istočasno z njimi je bila na Durmitorju tudi ekspedicija Srbskega planinskega društva, ki je negativno odgovorila našim fantom na njihovo prošnjo za denarno pomoč. Člani te ekspedicije, ki so se zadnjič na široko razpisali v belgrijskem listu »Vreme«, niso mogli nikamor. Dva naša fanta sta šla celo peš tako daleč kakor so oni prismočali ter potem obrnili »poradi strahovitog vetra«. Tisti, ki so naše podjetne fante financirali za to težavno zimsko-alpinsko podjetje, so lahko prepričani, da so dali denar ljudem, ki so njihovo zaupanje v polni meri tudi zaslužili. Zlasti lep znesek je prispevala Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije.

Samo enega so vozili

Vprašali smo reševalno postajo, če so danes tam zabeležili kakšen »prevoz«, pa so nam odgovorili, da je bil dan popolnoma miren. Nobenega prevoznega sredstva niso zapisali in prepeljali v bolnišnico.

Zadnja pot gospe Kljarjeve

Danes popoldne ob 2 se je Pred škofijo zbrala velika množica znancev in častilcev pokojne gospe Marije Kljarjeve, da jo sprejmo na njeni zadnji poti. Ko je ležala pokojnica na mrtvaškem odru, so jo prihajali kropiti in ji nosili cvetja.

Novo došle državne srečke prodaja menjalnica Reichner & Turk Prešernova ulica

Umetniška razstava Mušič-Putrih v Mariboru

Pomemben kulturni dogodek današnje nedelje je bila otvoritev umetniške razstave znanega našega slikarja Zorana Mušiča in ljubljanskega kiparja Karla Putriha. Razstava je nameščena v beli dvorani Uniona. Ob 11. uri je zbralo k otvoritvi izredno veliko ljubiteljev umetnosti ter mariborskih kulturnih delavcev. Med njimi je bil župan dr. Juvana, katerega je pozdravil predsednik umetniškega kluba dr. Snuderl v svojem otvoritvenem govoru kot največjega podpornika slovenskih umetnikov v Mariboru. Dalje so bili navzoči okrajni načelnik dr. Šiška, zastopnik knezoškofa stolni kanonik ravatelj Ostrc. Dr. Snuderl je pri otvoritvi naglasil, da ta razstava ni samo velikega umetniškega, temveč prav tako narodnega pomena. Razstavljenih je skupaj 34 raznih slikarskih in kiparskih del. Razstava je visoke umetniške vrednosti ter bomo o njej še obširneje poročali.

Filmi,

ki jih velja videti ... ali ne videti

»Tarzan in njegov sin« (Kino Union). Bourrough je pripravil s svojimi senzacionalnimi dogodivščinami iz afriških pragozdov filmskim oblikovalcem izredno hvalježno snov. Vedno znova se je lotevajo režiserji in kompanije. Mnogo Tarzanov se je že preskušalo, vendar lahko mirne duše zardimo, da te vloge nihče ni igral z večjim uspehom, kakor znameniti olimpijski plavalni zmagovalci, Amerikane Johnny Weissmüller. V kinu Unionu te dni teče film, ki ga kaže v novih pustolovščinah, tokrat v družbi s sinom, katerega igra »Wunderkinde« Johnny Strefield, neverjetno nadarjen deček, ki v filmu preseneča z mnogostranostjo svojih sposobnosti. Film je prijetno delo, ki si ga bodo prav gotovo ogledali ljudje, katerim je do razvedrila in fletne, lahke zabave.

Belgrajske vesti

Belgrad, 31. marca. m. V senatu bo jutri dopoldne ob 10. sestanek vseh senatorjev JRZ in njihovih simpatizerjev. Novi Sad, 31. marca. m. V Novem Sadu je bilo danes zborovanje krajevne skupine SDS. Zborovanja se je udeležil tudi predsednik te politične skupine, minister za socialno politiko in ljudsko zdravje dr. Srdjan Budisavljevič, ki je med drugim izjavil, da mu ni ničesar znanega, da bi moral govoriti na nedeljskem komemorativnem sestanku v spomin pokojnemu Ljubi Davidoviču, ki ga je priredila demokratska stranka.

Proračunske dvanajstine podpisane

Belgrad, 31. marca. m. Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle je danes dopoldne ob 10. sprejel finančnega ministra dr. Suteja ter je pri tej priliki podpisal uredbu o proračunskih dvanajstinah za april, maj, junij in julij. Proračunske dvanajstine bodo objavljene v jutrišnjih »Službenih novinah« ter bodo tudi jutri stopile v veljavo.

Vojni minister Nedić o moči naše vojske

Belgrad, 31. marca. m. V Belgradu je imela te dni občni zbor Častniška zadruga. Po končanem običnem zboru so se vsi udeleženci odpravili na Oplenac, kjer so se poklonili manom kralja Aleksandra I. Vse udeležence običnega zbora je potem povabil vojni minister general Nedić na kosilo v hotelu na Oplenacu. Pri tej priliki je imel vojni minister tudi daljši govor. Vojni minister je pozdravil vse člane Častniške zadruge ter jih pozval, naj se vsi še tesneje združijo v svoji organizaciji, ker domovina tako organizacijo potrebuje. V nadaljnjih svojih izjavah je vojni minister poudarjal, da se jugoslovanska armada dobro oborožena in da se bo prevaril vsakdo, ki bi jo skušal napasti.

Minister dr. Marković je vztrajen

Belgrad, 31. marca. Za danes dopoldne je pravosodni minister dr. Lazar Marković povabil v Belgrad vse člane svojega akcijskega odbora. Na sestanku so razpravljali predvsem o sporazumu s Hrvati ter o akciji za združitev radikalov. Glede sporazuma so ugotovili, da je sporazum neobhodna državna potreba ter je treba to politiko nadaljevati. Glede združitve radikalov so pa vsi udeleženci znova poudarjali, da so za Aco Stanojeviča in proti glavnemu odboru ter obojajo brošuro, ki jo je izdal ta odbor. Na sestanku je bil izvoljen nov delovni odbor, ki bo nadaljeval dosedanje akcije skupine radikalov, ki se zbira okrog dr. Markovića. Predsednik tega odbora je minister dr. Marković, v odboru samem je pa dvanajst članov.

Dr. Rodoschegg zopet ordinira

Koroški drobiž

V št. Jakobu v Rožu je umrl v izredno visoki starosti 82 let Strdenov stari oče Miha Gabriel. Pokojnik je bil pravi tip rožanskega kmeta, poštnjak od nog do glave, priden ko čebela in zavezan narodnjak. Dolga leta je zastopal Slovence v občinskem odboru in bil nekaj let tudi župan šentjakobske občine. Mož je v svojem dolgem življenju zares zaslužil blag pokoj!

Pri Naravniku v Ribnici se je nenadoma porušil stari skedenj, ki je bil že delj časa potreben popravila in pokopal pod seboj domačo dekle Julijano Knaflovo, ko je krmila živino. Tramovje jo je v trenutku zmečalo do smrti. Tudi obe kravi, ki sta bili v hlevu, so morale takoj zaklati, kar sta bili prehodno poškodovani. Nesreča je vzbudila v okolici veliko sočutja.

Število silos-naprav se je od leta 1937 na Koroškem in Štajerskem zvišalo do konca leta 1939 od 120 na 4690. Akcija za gradnjo silaznih naprav pa še ni zaključena. Za leto 1940 je v načrtu gradnja še okroglo 10.000 silo-naprav. Enako se je dvignilo število modernih gnojšč in gnojnih jam na Koroškem in Štajerskem. Sedaj jih je približno 23.000, medtem ko jih je bilo leta 1937 samo nekaj nad tisoč.

Kongres Zveze planinskih društev kraljevine Jugoslavije

Na zborovanju je bil navzočen tudi zastopnik bolgarskih planincev

Ljubljana, 31. marca. Danes ob 9 dopoldne je bil 14. redni letni kongres jugoslovanskih planinskih društev v sejni dvorani TOI.

Kongres je odprl predsednik Zveze dr. Fran Tomineš, ki je v otvoritvenem govoru pozdravil delegate jug. planinskih društev, ki so se polnoštevilno udeležili današnjega zborovanja. Prav pristočno je pozdravil tudi brate Bolgare, ki so s svojo navzočnostjo počastili zbor Zveze. Nadalje je pozdravil zastopnika bana dr. Trstenjaka, gosp. Westra kot zastopnika mesta Ljubljane, gosp. Petra Paveliča kot odposlanca poveljnika divizijske oblasti. V svojem govoru je predstavil kralja Petra II. kot velikega ljubitelja naših planin. Omenil je, da so bila planinska društva ustanovljena z namenom, da obvarujejo predvsem naše obmejne kraje pred potujčevanjem. Z zborovanja so bile nadalje poslale vdanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru, knezu namestniku Pavlu, ministru za telesno vzgojo Tomiču, ministru za trgovino dr. Andreju in banu dr. Natlačenju, ki vsi z veliko ljubeznijo podpirajo to, preko 30.000 člansko organizacijo.

Tajnik Zveze dr. Pretnar je v svojem poročilu poročal prav na kratko o delovanju Zveze. Za njim je prebral iz tiskanega poročila svoj prispevek o zaščiti prirode in narodnih parkov zastopnik Hrvatskega planinskega društva dr. Fran Kušan. Poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto. Drugi referat o zimski alpinistiki, katerega avtor je dr. inž. France Avčin, pa ni bil v celoti podan, ampak je njegove najbistvenije točke podal tajnik Zveze dr. Pretnar. Odposlanec Bolgarske planinske zveze g. Todor Todorov je v svojem govoru, polnem priznanja naši Zvezi in vzpodbujajoč k skupnemu delu vse jugoslovanske planince sporočil med viharim navdušenjem vseh navzočih sklep Bolgarske planinske zveze, s katerim je le-ta imenovala g. dr. Frana Tomineša zaradi njegovih velikih zaslug za častnega člana. Ves ginjen se je odlikovalec zahvalil za to počaščenje in rekel, da ga ne sprejema toliko kot osebno odlikovanje, ampak bolj kot odlikovanje vse Zveze planinskih društev. Obljubil je nadalje bratom Bolgarom, da jih bodo Slovenci ob priliki kongresa, ki bo drugo leto v Nišu, obiskali v Soliju. Nato je dr. Tomineš prebral seznam nove uprave Zveze, ki je sestavljena takole:

Predsednik dr. Fran Tomineš iz Ljubljane, podpredsednik dr. Fran Šuklje iz Zagreba, inž. Nedeljko Stanoje iz Belgrada, dr. Belajčić Vladimir iz Novega Sada; tajnik dr. Pretnar Josip iz Ljubljane, namestnik dr. Brilej Arnošt iz Ljubljane in Gaja Garačani iz Novega Sada; blaginji Vilhar Fran iz Ljubljane; odborniki Zveze so: Jakšić Dušan in Došek Peter iz Zagreba, Cesar Jože in Pučnik Adalbert iz Ljubljane, Krtić Djordje iz Sarajeva, dr. Sekulić Milan iz Skoplja ter Tropar Mirko iz Zagreba; v nadzorni odbor pa so bili izvoljeni: dr. Hrašovec Mirko iz Celja, dr. Subašić iz Sarajeva in Pečivnik Mirko iz Niša. H kraju kongresa je dr. Pretnar prebral resolucije Zveze, katere je v popolnem soglasju vseh

predstavnikov sprejela že na predkonferenci jug. plan. društev. S tem je bil današnji kongres Zveze končan.

Da ne bi referati posameznih odbornikov predolgo zavlačevali kongresa, je Zveza izdala že pred nekaj dnevi izčrpano tiskano poročilo s poročili vseh odbornikov in aktualnostmi, ki se tičejo Zveze. Iz tega tiskanega poročila naj navedemo le najvažnejše, kar bo mnoge zanimalo, ki jim je pri srcu delo in uspeh naših planincev. G. predsednik dr. Tomineš v uvodnem nagovoru pojasnjuje, zakaj ni bil kongres Zveze že meseca septembra lanskega leta, v katerega program so bili predvideni tudi izleti na naše južne, malo poznane planine in obisk naših planincev Bolgarske zvezi. Septembrska kriza s prometnimi ovirami in zunanjimi dogodki je prekrizala te namere. Za tem podaja začetek in nagel razvoj planinarstva v naši državi.

Zelo skrbno, vestno in pregledno je sestavljeno tajniško poročilo zveznega tajnika dr. Pretnarja. Iz njegovega poročila je razvideti, kako se je Zveza trudila omogočiti svojim članom čim cenejšo vožnjo na železnih. Veliko pozornost je Zveza posvečala delovanju turističnim banovinskim zvezam. Za tem pojasnjuje, koliko je bilo Zvezi na tem, da predpostavljene centralne oblasti čim bolj podpro s podporami delovanje planinske organizacije. Nadalje omenja v svojem poročilu za razvoj zimске alpinistike važno ekskurzijo po vrhovih Sar-planine in pot od Ljubotena do Koraba. V naslednjem omenja prirejanje alpinskih in vodniških tečajev, katere je tudi ministrstvo odobrilo. Bavi se nadalje s kulturno znanstvenim delovanjem Zveze in pripominja, da je Zvezna uprava sprejela zamisel, da se v bodoče izda planinski priručnik, ki naj bi vseboval vse, kar je planincem potrebno. Za tem popisuje še organizacijo dela, gospodarsko poslovanje in finančni položaj društev, kako je s planinskimi stezami in markacijami in kulturno-prosvetno in znanstveno delo Zveze. O zimski in plezalni alpinistiki ter tečajih pa govori posebno poglavje.

Za tema referatoma sledi pregledna statistika podružnic Zveze. Ta statistika izvirja iz leta 1938. Iz te posnemamo sledeče najvažnejše številke: rednih članov šteje Zveza 27.338, mladinska organizacija 3259, skupno torej 30.597. Vseh podružnic je 120; oskrbovanih planinskih koč je 148; sob za prenočevanje 865, ki imajo 1912 postelj in 2262 skupnih ležišč. Vseh obiskovalcev planinskih koč je bilo 165.244; planinskih predavanj je bilo 201. Iz statistike je pa razvidno, da Slovenija s svojimi krasnimi planinami daleč prednjači v vseh številkah pred drugimi deli države, kar je povsem razumljivo, če pomislimo, da je hribolavstvo pri nas že ukoreninjena panoga športa, dočim v ostalih delih države niso še daleč preko začetnih težav.

V zveznem poročilu sta tudi dva aktualna članka. Dr. Kušan od Hrvatskega planinskega društva razpravlja o zaščiti prirode. dr. Avčin pa govori o zimski alpinistiki.

Mariborski drobiž

Maribor, 31. marca.

Občni zbor kasaškega društva je bil danes dopoldne v dvorani hotela »Novi svet« v Jurčičevi ulici. Sredi je bila že seja, na kateri je bil izvoljen za predsednika društva namesto odstopivšega predsednika Filipa industrijskega Hub. Luckmann. Današnji občni zbor je vodil Luckmann, tajniško poročilo je podal dr. Jože Novak, blagajniško pa Dušan Kovač. Društvo šteje 178 članov ter obstoja že 58 let. Lansko leto ni bilo dirk zaradi nekkih sporov, ki so nastali med Zagrebom in Mariborom. Kot delegat v centralo je bil izvoljen predsednik Luckmann, za njegovega namestnika pa Julče Novak. Tretjina članov odbora, ki vsako leto izpadejo z žrebom, je bila letos ponovno izvoljena v odbor. Sporazumno z Mariborskim tednom bo letos 4. avgusta dirka, predvidoma pa bo letos v Mariboru tudi jugoslovanski kasaški derby. Ministrstvo za kmetijstvo bo naproseno, da izplača letos lanskemu derbi nagrado v znesku 22.000 din. Živahna in deloma zelo ostra debata je bila glede volitve predsednika Centrale kasaških društev. Občni zbor je bil v Zagrebu ter je bil izvoljen za predsednika inozemski državljani nemške narodnosti trgovec König iz Celja. Zavedni slovenski govorniki so z velikim začudenjem in ogorčenjem konstatirali, da je zamogel biti na to važno mesto izvoljen mož, ki ni naše narodnosti in niti ni naš državljan ter bi se morali občni zbori Centrale v bodoče voditi v tujem jeziku. Sklenilo se je, da se pošlje vsem društvom v Sloveniji posebna okrožnica ter se skliče poseben sestanek v Celju, na katerem se bo razpravljalo glede anuliranja običnega zbora Centrale, da se postavi komisarija, ki bo razpisal nove volitve.

V sami sraciji pobegnil iz bolnišnice. V Jadranski ulici je opazil stražnik ponoči nekega moškega, ki je tekkel v sami sraciji čez tamosnje nezazidane parcele. Stražnik je skočil za njim ter ga ujel. Izkazalo se je, da revež ni pri zdravi pameti ter da je pobegnil iz bolnišnice. Je to mlinarški pomočnik Ivan Letnik iz Sv. Boltenka pri Ptuj. Ponoči je zaradi slabomnosti začel razgrajati v bolnišnici sobi, nakar ga je strežnik zaprl v omejeno posteljo. Fant pa je imel pri sebi nož, s katerim je mrežo prerezal, skočil skozi okno iz prvega nadstropja na dvorišče ter pobegnil v sami sraciji iz bolnišnice.

Od tu in tam

Knežinja Olga je zadnje dni v Beogradu obiskovala po vrsti številna človekoljubna in podporniška društva, zlasti pa ustanove za vzgojo siromašnih in zapuščenih otrok. Knežinja se je zanimala za delo in uspehe podpornih društev, ki oskrbujejo siromake zlasti iz predmestij. Končno je obiskala tudi nekatere ženske strokovne šole.

Zastopniki organizacij državnih službenecv so te dni ponovno obiskali podpredsednika vlade dr. Mačka in mu razložili težko gnotno stanje, v katerem žive državni nameščenci, a zlasti nižji uradniki in službenici. Prosili so ga za podporo in posredovanje, da bi se čim prej povisale plače sprito stalnega dviganja cen vsem življenjskim potrebščinam.

Tehnično delo pri pripravi za volitve v hrvaški sabor so skoraj končane. Po dosedanjih rezultatih volivnih seznamov bo imelo volivno pravico za hrvaški sabor 1.093.607 volivnih upravičencev. Število je nekoliko manjše kakor število takih volivnih upravičencev, ki imajo pravico voliti v skupščino. Za hrvaški sabor imajo volivno pravico zgolj moški, ki so že dopolnili 24 let. Hrvatje pravijo, da bodo na ta način odločali, koga bodo poslali v sabor, le bolj zreli moški. Obenem bodo na ta način omejili število glasov mladine, ki je zlasti v mestih frankovsko pobarvana in stoji pod vplivom hrvaških skrajnežev, ki povzročajo hrvaškemu narodnemu vodstvu obilo neveselosti. Število volivcev za hrvaški sabor se bo verjetno še nekoliko spremenilo, ker čas za reklamacije še ni potekel.

Trgovinskemu ministru dr. Andreju, belgrajskemu županu Djuričiču in vseh jugoslovanskih delegacij, ki je potovala na otvoritev romunsko-jugoslovanske trgovinske zbornice v Bukarešto, so Romuni priredili vse od meje pa do Bukarešte lepe sprejeme. Romuni so povabili v goste tudi večje število jugoslovanskih častnikov. Posebno svečan sprejem je bil v Bukarešti. Jugoslovanskim gostom so nato priredili predstavniki romunskih oblasti številne sprejeme in bankete, včeraj pa je bila svečana otvoritev mešane trgovinske zbornice, ki ima namen, kar se da ojačiti trgovinsko izmenjavo med Jugoslavijo in Romunijo. Na obeh straneh poudarjajo potrebo, da se najvidnejši zastopniki gospodarstva poznajo osebno, ker more osebni stik in poznanstvo v mnogem poglavitno poslovnih zvezah in medsebojno razumevanje.

Pomorski častniki iz trgovinske mornarice zahtevajo, da naj banka oblast v Zagrebu pregleda in predurja pomorsko zakonodajo, da bodo pomorščaki bolje zaščiteni. Dalje zahtevajo tudi posebno uredbo, s katero bodo tudi pomorščaki deležni ugodnosti zavarovanja za primer onemoglosti, starosti in smrti. Končno pravijo, da je treba v določilih pokojninskega zavarovanja za pomorske častnike spremeniti določbo glede dosegov polne pokojnine s tem, da bo skrajna gornja doba za doseg pokojnine določena s 55 leti in ne s 65 leti kot do sedaj.

Ponarejanje kovanih novcev je postalo že kar moda. S tem delom in lahkimi zaslužkom se hoče okoristiti sedaj že kar vsakdo, ki mu pošteno delo ne diši. Znano je, da so številne skupine ponarejvalcev na več koncih države ponarejale 20 dinarske kovance, toda oblasti so jim prišle hitro na sled in ponarejanje preprečile. Zanimivo pa je, da so blizu Sušaka in na bližnjih otokih dobili sedaj tudi ponarejene kovanice za 10 italijanskih lir. Preiskava je dognala, da so prišli ti ponarejeni kovanci iz tujine. Italijanske oblasti so s tem v zvezi na Reki prijele že nekega sumljivca.

Notarji, ki se je pregrešil s poneverbo, sodi novosodsko sodišče. Pri razpravi se notar dr. Bogdanovič ni prikazal, nakar je sodišče sklenilo, da ga bo dalo s silo pripeljati na razpravo. Notarja toži neki prostovoljec, ki je bil zaradi zločina obsojen na večletno ječo. Njegovo premoženje je ves ta čas upravljal notar. Ko se je prostovoljec vrnil iz zaporja, je uvidel, da je prišel ob vse svoje sicer skromno premoženje. Obtožnica pravi, da si je notar prisvojil njegovih 35.000 dinarjev in pri tem uporabil ponarejene dokumente.

Zagrebska banska oblast poskuša sedaj narediti red tudi v hrvaških bolnišnicah. Posebna banska komisija se je bavila s stanjem v bolnišnicah in poleg drugega ugotovila tudi dejstvo, da so se zdravniki nakopičili v Zagrebu in mestih, da pa nihče ni skrbel za to, da bi se zdravnike v pravilnem razmerju razdelilo po deželi in bi s tem pomagali dvigati zdravstvo med ljudstvom. Tako so na primer v največjih zagrebskih bolnišnicah ugotovili, da so imele posamezne bolnišnice kar po 30 primarijev in nekaj asistentov, dočim mlajših zdravnikov sploh ni bilo. Ni čudno, če so potem ti preštevilni primariji pobrali na plačah velik del dohodkov bolnišnic. Podozelske bolnišnice pa niso imele skoraj nobenih primarijev. Dalje je komisija ugotovila, da se je kaj takega moglo dogajati samo zato, ker so si zdravniki znali z osebnimi zvezami in protekcijo pridobiti oblast, da je kredite za zdravstvo razdeljevala tako, da je bilo mesto deležno mnogo preveč. Zdravniki so tako dobivali svoje položaje v mestih na škodo dežele. V eni največjih zagrebskih bolnišnic pa so odkrili, da uprava že devet let ni vodila nobenih poslovnih knjig in da je bilo poslovanje s težkimi milijoni prepuščeno zgolj samovolji upravnika in njegovih ljudi. Socialni oddelek ban. oblasti je sedaj sklenil te razmere popraviti. Mnogo odvisnih primarijev bo oblast oddala drugim podozelskim občinam, pač pa bo tam, kjer se bo v mestih pokazala potreba po zdravnikih, postavljala mlajše zdravnike. Osnovno načelo mora biti, da bodo tudi zdravniki žrtvovali nekaj za svoj narod in mu bodo služili s tem, da bodo skrbeli za njegovo zdravje. Napovedane reforme so izzvale seveda v zdravniških krogih v Zagrebu razburjenje in nevoljo. Oblast pa pravi, da bo red povsod naredila, kjer se bo to le pokazalo za potrebno brez ozira na pritožbe od prejšnjih diktatorskih režimov privilegiranih zdravnikov.

S 1. aprilom začne poslovati pri trgovinskem ministru novo preosnovana in preurejena direkcija za zunanjo trgovino. Za to preureditev so se hrvaški ministri najbolj prizadevali, ker so hoteli doseči, da ne bo samopasno izrabljala vseh ugodnosti izvoza, temveč bodo odslej prišle v posev takih kmetijskih združenj, katere so do sedaj stalno odpirali. Preurejena direkcija bo določevala količine izvoza in jih bo tudi pravičnejše razdeljevala med posameznike izvoznike, med kmetijske združenja in med izvoznike iz prečasnih krajev. Ravnatelj direkcije bo Hrvat dr. Rude Bičanič.

Slovenski otrok bodi naša prva skrb! Lepo zborovanje Unije za zaščito otrok v Ljubljani

Ljubljana, 31. marca.

Plemeniti cilji in prizadevanja, ki jih je pred štirimi leti ustanovljena Jugoslovanska unija za zaščito otrok sprejela v svoj delovni načrt, zasluži vso pozornost naše javnosti. Namen te organizacije je namreč skrbeti za največji zaklad vsakega naroda, to je za njegovo mladino. Unija deluje na tem polju nesebično že štiri leta; da ne more pokazati na kako veliko opravljeno, na zunanje vidno delo, je krivo ono, pred čimer se mora ustaviti pri nas vsaka še tako dobro zamišljena zasebna iniciativa: pomanjkanje denarnih sredstev. S samo zasebno dobrodelnostjo ne bo mogoče izvršiti vseh velikopoteznih načrtov, ki jih ima pripravljena Unija — to je povsem jasno in zato je nad vse upravičen klic vsem oblastem, ki je izvenel z današnjega zborovanja, naj z zadostnimi denarnimi sredstvi omogočijo plemenite zamisli te človekoljubne organizacije.

Velika sejna dvorana na ljubljanskem magistratu je bila danes dopolnena prizorišče slovenskega mladinsko-zaščitnega parlamenta — tako po vsej pravici lahko imenujemo današnje zborovanje, kajti na njem so bili poleg članov in delegatov Unije zbrani tudi zastopniki menda prav vseh organizacij, ki neposredno ali posredno delujejo za našo mladino. Poleg polnoštevilnega banovinskega odbora so bili navzoči načelnik socialnega oddelka banske uprave Kosi, šef oddelka za zaščito prebivalstva pred zračnimi napadi dr. Ogrin, zastopnik prosvetnega oddelka profesor Planina, zastopnik vojske podpolkovnik Ahačič, zastopnik mestne občine m. sv. Vidar, zastopnik župana komisar Graselli, kanonik Stroj, predsednik Vincencijevih konferenc dr. Levičnik, znani karitativni delavec prior Učak, predsednik »Družine« ban. sv. Narte Velikonja in še mnogi drugi. Zborovalce je toplo pozdravil predsednik dravske sekcije Unije dr. Fellich ter predlagal udanostno brzojavko najvišji pokroviteljici Unije Nj. Vel. kraljici Mariji, ki so jo zborovalci sprejeli s toplimi ovacijami.

Predsedniško poročilo

Predsednik dr. Fellich je v začetku svojega poročila poudaril, da je tok svetovnih dogodkov v preteklem letu potisnil delo Unije v drugo smer, kakor pa si jo je zamislila na lanskem običnem zboru. Smernice, ki jih je postavil II. balkanski mladinsko-zaščitni kongres v Beogradu leta 1938, namreč vprašanje zaščite kmetijskih otrok, so bile potisnjene vstran ob vojni nevarnosti. Pod vtišom razvoja mednarodnih razmer je morala Unija že februarja lanskega leta pričeti misliti v prvi vrsti na zaščito naših otrok v primeru vojne.

V smislu ženevske deklaracije, ki je prevzeta v pravila Unije in katere prva točka se glasi, da je treba otroku ustanoviti pogoje za normalen telesni in duševni razvoj, si Unija pravilno zamislja, da se začenja zaščita otroka pri noseči materi in pri porodu. Z obžalovanjem pa je treba v tem pogledu ugotoviti, da kljub velikim naporom Unije ni bilo mogoče doseči, da bi se v

Ljubljani ustanovila prepotrebna posvetovalnica in dom za noseče matere. Ko Unija žal ni mogla doseči uresničenja tega cilja, je v lastnem delokrogu skušala vzbuditi zavest in smisel javnosti za zaščito novorojenčkov. Akcija za otroške košare z vsem potrebnim perilom, ki jo je Unija financirala iz dohodkov otroških dni in iz prostovoljnih prispevkov naše javnosti, je imela kot prvi poskus prav lep uspeh, dasi je prav za prav razdelitev 49 otroških košar le kaplja v morje. Če drugega ne, pa je bila s tem vzbujena vest naše javnosti za veliki pomen tega vprašanja.

Uredba o zaščiti pred zračnimi napadi in zlasti pravilnik o postopku za zaščito otrok v primeru vojne, so postavili Unijo pred nove velike, težke in zamotane naloge. Po tem pravilniku je postala Unija kot posebna ustanova za zaščito otrok po svoji iniciativi pomožni organ vseh pristojnih oblastev po uredbi in pravilniku o zaščiti pred zračnimi napadi. Vendar delokrog Unije ni jasno opredeljen. Nekatere določbe ji prisojajo samo posvetovalni in agitacijski delokrog, druge pa ji nalagajo povsem upravne in izvršne naloge, ne da bi ji obenem dale tudi odgovarjajočo oblast, avtoriteto in gnotna sredstva. Kljub temu pa se je Unija krepko lotila dela na organizaciji zaščite otrok v primeru vojne in napravila vse, kar je bilo v njenih močeh.

Tajniško poročilo je podal znani praktični mladinski socialni delavec, publicist in organizator gospod Vojko Jagodič. Iz njegovega obširnega in vestno sestavljenega poročila je razvidno podrobno delo in prizadevanja Unije, poleg tega pa vsebuje poročilo tudi mnogo podatkov in statistik, ki nazorno kažejo, kako potrebno je mladinsko zaščitno delo med Slovenci. (Na ta del poročila se povrnemo še v prihodnjih dneh.) Dravska sekcija Unije šteje že 40 krajevnih odborov. Blagajniško poročilo izkazuje v preteklem letu 72.252 din dohodkov in 59.182 din izdatkov. Ga. Vida dr. Novakova je nato prečitala poročilo nadzornega odbora, ki ugotavlja vestno poslovanje uprave Unije.

V debati, ki je sledila poročilu, se je razvil živahen razgovor glede načina evakuacije otrok v primeru potrebe. Ban. sv. Iarte Velikonja je postavil načelo, naj se pri evakuaciji upošteva predvsem družina in naj se zasliši mnenje staršev, čim manj pa naj se evakuira otroke v krdelih. Pravilnost tega njegovega naziranja so poudarili tudi drugi govorniki, vprašanje je, kako izvesti evakuacijo, da bo moglo biti to načelo do kraja upoštevano. Unija se trudi, da bi moglo v primeru evakuacije čim več mater s svojimi otroki, toda to je zelo težko izvedljivo v praksi. V debato so nadalje posegli dva zastopnika iz Maribora, dr. Ogrin, dr. Vidar, Grafenauerjeva, dr. Zalokarjeva, Križičeva, Koroščeva, Vidar itd.

Skupščina je nato sprejela 31 predlogov, ki so jih stavila razna društva in organizacije, med drugimi predloge Društva za varstvo deklet, Kršćanske ženske zveze, Jugoslovanske ženske zveze, Kola žene zadruge, itd. JUU predlogi vsebujejo deloma tudi nove smernice za bodoče delo Unije na mladinsko-zaščitnem polju.

»Verujemo v dozorevajoči slovenski koroški rod!«

Zadeji »Kor. Slovenec« prinaša razmišljanja o starem in mladem slovenskem rodu na Koroškem in pravi med drugim:

»Učenci Grafenauerjeve šole izumirajo«, tako nam je nedavno dejal naš moški, ki ima med nami dokaj vplivno besedo. Hotel je s tem pač reči, da odhajajo od nas osiveli borci nedavne naše dobe, ko je slovenska koroška družina po svojem močnem, neustrašenem zastopanju narodnih pravic uživala ugled še preko meja svoje dežele. Morda je bilo v tem vzkliku tudi rahlo vprašanje, ali se bo novi, mlajši rod znal enako uspešno in odpornostno braniti in ali bo z enakim svetim ognjem čuval svoj kulturni zaklad.

Bežen pregled naših vrst nas prepriča, da so naše vasi v zadnjem desetletju utrpeli bridke izgube najboljših slovenskih mož, ki so bili nekaki slovenski stebri v deželi. Koliko jih je že sledilo neustrašenemu Grafenauerju z zilijskega Brda! Tudi neprijatelj mora priznati, da so bili ti moške neupogljive slovenske grde, ki jih ne bi izruval noben vihar. Vsem je bila lastna nenavadna prirodna inteligencija, globoko vkoreninjena v vzorni narodni in verski zvestobi. Med njimi pa najvzornejši, preprosti kmet-organizator z Brda, ki je s svojim nastopom in duhovito besedo zadivil v današnjem zdravem zboru fine nemške dvorne svetnike, visoke barone in ministre. Nikakor ni Grafenauerjeva krivda, če je visoka gospoda cesarskega mesta ostala za slovenske prošnje brez poslušala.

Tem spominom bi bilo treba pridružiti enako moške nastope slovenskih zastopnikov v koroškem deželnem zboru, slovenska odposlanstva in peticije do najvišjih mest, predvsem pa nenavado razgibanost v notranjem slovenskem življenju. Pravkar dokončani dobi velikih narodnih taborov sledijo leta precveta prosvetnega in združnega življenja, podvojenih naporov za pravično šolstvo in strunne polit. organizacije. Res, vsega obdobjanja vredna življava in življenjska sila malega naroda, ki se je zamogel sklicevati samo na to, da je na svetu in da ima torej naravno pravico do življenja in razvoja. Nosilec velike slovenske vrline pa je bil rod iz šole Franceta Grafenauerja.

Bodo sinovi in hčere vredni svojih velikih prednikov? Mladina, ki dosega svoja zrela leta in ki naj v tem desetletju izvrši, kar naj je njeno življenjsko delo? Nedvomno se je šolala v dobri šoli. Veliki dogodki glasovanja leta 1920, sledeči napori avstrijske republike in poznejše stanovske Avstrije ter končno raztegnitev meja Velike Nemčije vrh Karavank so njeno politično berilo, v materializmu in idealizmu do skrajnosti razdvojen Evropa njen svetovnonazorni pouk.

Krivičen bi bil, kdor bi tej mladini očital, da se je izneverila slovenskim narodnim vzorom. Za njeno dobo in borbo je potreben dvakratni idealizem, kajti splošno in narodnostne prilike koroških Slovencev so se dvakratno spremenile. Bolj nego kdaj poprej mora mladi rod vedeti in verovati, da je narodni razvoj koroških Slovencev le delček velikega razvoja v Veliki Nemčiji in Evropi. Narodnostni problem, nekoč vprašanje pretežno kulturnega značaja, si je pridružil socialna in gospodarska področja ter se sam razvil v pravo znanstveno disciplino. Na evropski pozornici pa se v istem času odigravajo dogodki, ki so v svoji zadnji vsebini pravecati prelom s stoletji svetovne zgodovine. Vse to motrimo in podajamo sodbu o slovenski koroški mladini s tega vidika: Trdno, brezpogojno verujemo v dozorevajoči slovenski rod! V nedavnih velikih političnih trenutkih je dobera dokazal svojo neomajno zvestobo slovenskim kulturnim vzorom, v svojem prosvetnem udejstvovanju dokazuje, kako resno in stvarno mu je pri srcu slovenska narodna zavest, s strnjeno prosvetno organizacijo pa nazorno izpričuje dobro slovensko vrline: znanstveno disciplino.

Smrt kosi med slovenskimi duhovniki na Koroškem

Na veliki petek je lepa smihelska fara nad Pliberkom izgubila svojega farnega očeta, ki ji je posvetil domala polovico svojega življenja in delovanja. V maju prihodnjega leta bi bil rajni župnik in duhovni svetnik Jožef Vintar obhajal svoj zlati duhovniški jubilej, a Previdnost je odločila drugače. Na dan Zvečičarjeve smrti ga je vsa fara in z njo vred številni pokojniki sobratje z mil. kanoničkom msgr. Podgorcem na čelu spremljali k zadnjemu počitku.

Rajni Jožef Vintar je bil rodom Dolenjec iz Hruševca pri Prečni. Po materi je dedoval svoj sončni značaj, da je z lahkoto premagal tudi najhujše udarce. Rojen je bil 19. februarja 1864., svojo prvo sv. mašo je pel 15. majnika 1891. in kot mlad kaplan zaprosil za službovanje med koroškimi Slovenci. Leta 1907 mu je bila poverjena smihelska fara, na kateri je služil do svoje smrti. Sam je s poudarjenim delom, da je krasil ves mladi smihel in je torej z njim v duhovnem sorodstvu. Čudovito vsestranski je bil: najprej uprav očetovski pastir izro-

V Jakopičevem paviljonu je bila danes odprta jubilejna umetniška razstava

Ljubljana, 31. marca.

V Jakopičevem paviljonu je bila danes ob enajstih dopoldne odprta jubilejna umetniška razstava, ki jo je priredilo Društvo slovenskih likovnih umetnikov v spomin na štiridesetletnico prve slovenske umetniške razstave, ki je bila odprta dne 15. septembra leta 1900. Kakor je bil takrat slovesen zunanji okvir, je bil tudi danes. Nagovori in recitacija so podrtali njegovo pomembnost. Krasen je bil govor dr. Mesesnela, ki je poudarjal važnost prve slovenske umetniške razstave pred 40 leti za nadaljni razvoj slovenske likovne umetnosti. Tudi recitacija pesmi, ki jo je bil za prvo umetniško razstavo zložil Engelbert Gangl in ki jo je danes recital gledališki igralec Emil Kralj, je napravila na poslušalce izredno globok dojem. Na pričetek razstave so prihiteli vsi vidnejši zastopniki našega javnega in kulturnega življenja. Na prvi slovenski umetniški razstavi leta 1900 so razstavljali umetniki Vesel, Ažbe, Vavpotič, Jakopič, Strnen, Kobele, Franke, Jama, Grohar, Gvaz, A. Santlova, H. Santlova, Rudolf, Wred, Germ, Grile, Zmitek, Koželj, Horvat, Trnk, Jager, Cesar, Grošelj, Zajc, Znidar, Repič, Bernekar, Bogačnik, Progar in Zalar — v celem 15 slikarjev in slikarice, 2 risarja, 1 arhitekt in 9 kiparjev. Na sedanji jubilejni razstavi pa razstavlja svoja dela 66 avtorjev, med njimi sedem umetnikov, ki so se udeležili že prve slovenske umetniške razstave v Mestnem domu leta 1900.

Važni dogodek je zlasti poudaril govor bana g. dr. Marka Natlačenca, ki je izjavil naslednje:

»Spoštovana gospoda!
Razstava, ki jo danes odpiramo, se upravičeno imenuje jubilejna razstava. Štiridesetletnica prve slovenske umetniške razstave je namreč za Ljubljano in za vsa Slovenijo resničen praznik in razveseljivo ter hvalevredno je, da so se ga spomnili umetniki sami in ga z današnjo razstavo tudi svojemu stanu primerno proslavili. Dober znak je to zanje in za celotno slovensko kulturo, ker kaže, da se zavedajo usodne povezanosti s preteklostjo, da se ne odvračajo od slovenskega izročila, ampak kljub novim geslom, na katera prisegajo, priznavajo in spoštujejo.

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 1. aprila: Hugo. Torek, 2. aprila: Francišek Pavl.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4; mr. Ustar, Selenburgova ulica 7.

Maksimiranje prodajnih cen za sladkor. Zbornica za TOI v Ljubljani je bila obveščena, da je bila okrožnica Prodajne centrale za sladkor v Beogradu glede maksimiranja prodajnih cen za sladkor, katero so objavili organi finančne kontrole, preklicana in s tem razveljavljena. Prodajna centrala za sladkor je o tem preklicu obvestila organe finančne kontrole z vabilom, da o tem obvestijo vse trgovce.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Ponedeljek, 1. aprila: Zaprtlo. Torek, 2. aprila: Zupanova Mica. Varh. Premiera. Premierski abonma. Sreda, 3. aprila: Sverna lisica. (Red A. Cetrtak, 4. aprila: Asmodej. Red B (in poletni abonma).

OPERA — Začetek ob 20

Ponedeljek, 1. aprila: Zaprtlo. Torek, 2. aprila: Zaprtlo. Sreda, 3. aprila: Adriana Lecouvreur. Red Sreda. Cetrtak, 4. aprila: Figarova svatba. Red Cetrtak.

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 1. aprila: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Zakaj veseli bi ne peli (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 18 Zdravstveno predavanje. Strogost v vzgoji (g. dr. A. Breclj) — 18.40 Mesečni slovenski pregled (o. prof. Fr. Vodnik) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Lepota našega govora (Valjko Petrovič, knjiz., Belgrad) — 19.40 Objave — 19.45 Več manire — pa brez zamere (gosp. viš. svet. Fr. Govekar) — 20 Miroko Ljublj: Gospod Zmota v zmoti — 20.45 Prveaprilska šala. Izvajajo člani radijske igr. družine — 20.30 Vsem v veselje: Radijski orkester in Jožek in Ježek — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za plis (plošče).

Drugi programi

Ponedeljek, dne 1. aprila: Belgrad: 19.40 Slagernji. — Zagreb: 20 Lahka glasba. — Bratislava: 19.30 Kabaret. — Praga: 21.05 Češka glasba. — Sofija: 19.50 Lahka glasba. — Beromünster: 21.10 Beethovne sonate. — Budimpešta: 20.10 Ork. konc. — Bukarešta 20 Ravelov konc. — Stockholm: 21.30 Ork. konc. — Trst-Milan: 17.15 Violina. 21. Lahka glasba. — Rim-Bar: 21.35 Trio. — Florenca: 20.45 Lahka glasba. — Oslo: 20 Filh. konc. — Sottens: 21 Izseljenska oddaja.

čeni mu ovčic, potem podpornik mladinskega kulturnega društva, dolgoleten občinski odbornik, domala dvajset let tajnik smihelskega kreditnega združenja, iskren ljubitelj narave in zato pravi lovec s arcem. Smihelsko in eploh koroško dijaštvo je videlo v njem svojega pokrovitelja in prijatelja. Smihelska občina se mu je za njegov trud oddolžila s častnim občanstvom. Osrotela smihelska fara bo še desetletja uživala sadove njegovega nesebičnega dela, slovenska Koroška pa naj ranikega gospoda prišteje v vrsto mož, ki so jo ljubili z živim dejanjem.

Na Veliko soboto pa je v bolnišnici easter elizabetin v Celovcu preminul apostoli župnik Jožef Jakolič, rodom iz Trčiča na Gorenjskem. L. 1929 je pel svojo novo mašo ter nato služboval v več krajih slovenske Koroške. Predlaskim mu je bila podeljena župnija Apače pod Obirjem. Z vsemi silami se je trudil za njen duhovni blagor in šele ko so mu opesale moči po zavratni bolezni, se je zatekel v bolnišnico. Na Veliko soboto je dobri duhovnik odšel k Gospodu, ki mu je služil do zadnjega diha.

Leta 1900 mladostno prevratna, očetom njenih znancev tuja sodobna slovenska umetnost, praznuje danes svojo 40 letnico. Proti takratnim revolucionarnim smu medtem doživeli že ekspresionistični protiprevrat, a s tem impresionistične preteklosti nismo izbrisali iz življenja svoje sodobnosti. Danes vemo vsi, mladi in stari, da je nepretrgana vez od onega prvega nastopa naše sodobne umetnosti preko ekspresionizma do umetnostnih idealov sodobne mladine, pa tudi cenimo, ko vemo, da je prav ta mladina sama zaželela, da se prikaže v družbi najstarejših, ki še žive in umetniški še vedno ustvarjajo.

Vidim pa za današnjo prireditve še splošnejši povod kakor je povod plete ob izročilu in spoštovanju sinov do očetov, vidim namreč važen povod za to tudi v dejstvu, da bi ogromni napredek slovenskega kulturnega življenja težko kje tako prepričevalno mogli izmeriti, kakor prav na uspehih likovne umetnosti. Leta 1900 se je slovenska likovna umetnost še merila na Grilen, ki mu danes ljubitelj slovenske umetnosti še ime komaj pozna. Danes merimo njene uspehe ob Jakopiču, Sternenu in Jami in ob uspehih množice vseh tistih, ki so se v teh 40 letih med nami in v svetu umetniško uveljavili. Od prve razstave do danes je prav po zaslugi razstav, ki so ji že v redni, vse bolj gosti vrsti sledile, in po zaslugi vse višje usmerjenega hotenja umetnikov, napredovala stopnja umetniške kakovosti, ki izključuje plehko povprečnost, v enaki meri pa ji je sledila izobrazba takrat še popolnoma otopelega okusa pri občinstvu, tako da je v veliki meri premočen prepud, ki je leta 1900 zijal med občinstvom in polnovredno umetnostjo.

Današnji pregled 40 letnega prizadevanja slovenske upodabljajoče umetnosti mi nudi prijetno prilichnost, da čestitam slovenskim umetnikom k tako slajnemu, s to razstavo izpričanemu uspehu, ki ga prireditelji prve razstave še od daleč niso mogli slutiti. Z željo, da bi po 40 letih nesebičnih prizadevanj slovenska likovna umetnost kmalu dobila svojim potrebam vsestransko ustreznajoč dom, izrekam, da je jubilejna razstava odprta.

Pri »Triglavskem smuku« je zmagal Maier Gustl (Nemčija), naš najboljši je bil pa Molnar Saša

Dovje-Mojstrana, 31. III.

Z današnjim tradicionalnim smukom s Triglavja je Jugoslovanska zimskošportna zveza zaključila svojo bogato letošnje sezono. Ni sicer to naša zadnja smučarska prireditev; Gorenjci bodo nedvomno še napravili kake tekme, toda s »Triglavskim smukom« smatramo našo smučarsko sezono tudi uradno za zaključeno. Letos je bil triglavski smuk že devetlet. Počasi toda zadržno se uveljavlja ta naša domača Kandahar prireditev kot ena naših najljubših prireditev. Začetki so bili skromni, toda vsako leto je bilo lepše in upajmo, da bo postal »Triglavski smuk« za nas to, kar so za Norvežane Holmenkolske tekme, za Švede znameniti zgodovinski Wasa tek in za Švitarje kandahar tekme v smuku. Pri teh prireditvah se vedno zbere elita najboljših domačih in tujih tekmovalcev. Prepričani smo, da bo tudi naš »Triglavski smuk« postal ena onih najlepših prireditev v domači in tudi tuji konkurenci. K slovesnosti današnjega »Triglavskega smuka« je tudi mnogo pripomoglo visoko pokroviteljstvo, ki so ga prevzeli minister za zunanje zadeve dr. Cincar-Marković, minister za telesno vzgojo Jevrem Tomič, minister vojske in mornarice M. Nedić in ban dravske banovine dr. Marko Natlačen.

Naši tekmovalci so zaradi treninga odšli na Staničevo kočo že v sredo popoldne. Toda v sredo in četrtek je bil v triglavskem pogorju silen vihar, ki je tekmovalcem onemogočil doseči Staničevo kočo in so morali prenočiti kar v skromni lovski koči v Zgornji Krmi. V hribih je zapadlo nad 75 cm novega, težkega snega, tako da so morali tekmovalci deloma gaziti. V petek je bilo treba pripravljati progo in torej za trening tudi ni bilo mnogo časa. Šele v soboto in danes popoldne so tekmovalci izrabili razmeroma malo razpoložljivega časa za trening.

Progo je pripravljali in prav odlično trasiral Vlado Vučnik. V zadnjem trenutku pa je bilo treba najprej prestaviti štart iz Kredarice na Sedlo nad Staničevo kočo, potem pa še cilj. Cilj bi prvotno moral biti v spodnji Krmi pri Debeli bukvi. Prireditelji pa so ga morali v zadnjem trenutku prestaviti na ravnic pod kočo v zgornji Krmi. Proga je bila skrajšana torej za zadnji S ovinek v zgornji Krmi, to je približno kakih 700 do 800 m.

Današnje jutro je bilo megleno in megla se ni hotela razpršiti niti do začetka tekmovalstva. Tako so morale ženske in tudi moški tekmovalci štartati v megli. Štart za ženske je bil ob 10.10 nad Staničevo kočo, za moške pa kako uro kasneje. V ženski konkurenci je zlasti močno presenetilo dejstvo, da ni tekmovala nobena gorenjska tekmovalka razen Tržičanke Lavičkovice. Pač pa se je postavila s svojimi tekmovalci SMK Ljubljana, ki je postavila na štart kar štiri tekmovalke. Skupno je tekmovalo samo šest žensk. Veliko smolo je imela Polka Pernuševa, ki si je sredi proge zlomila smučko, kljub temu pa privzela na cilj. Z velikim naskokom je zmagala Nemka Schrottenbach Jetti.

Rezultati:

1. Schrottenbach Jetti (Nemčija) 4:55. 2. Sulgaj Helena (Ljubljana) 6:17. 3. Pavlič Erika (L) 7:05. 4. Fajdiga Darinka (L) 8:38. 5. Lavička Vlasta (Tržič) 9:25. 6. Pernuš Polka (L) 10:16.

Uro kasneje so štartali moški. Na štartu jih je bilo 27 — vsi naši najboljši tekmovalci razen Heima, ki je tik pred zaključnimi izpiti in pa Koberlerja. Domača konkurenca je bila torej izredno ostra. Zelo močno zastopstvo so po pod vodstvom inž. Bildsteina poslali tudi Nemci. Od 27 tekmovalcev jih je prišlo na cilj 24, trije so torej odstopili zaradi nerodnih padcev — treba pa je pripomniti, da ni prišlo do nobene večje nesreče. Tudi letos je zmagal že dvakratni prvak v »Triglavskem smuku« Gustl Maier. Za njim sta se v dobrem času plasirala še dva Nemca, nato pa prvi Slovenec, ki je bil na splošno presenečenje Molnar Saša (SMK Ljubljana). Molnar je prevozil vso progo brez padea. Naslednji najboljši Slovenec je bil nadvse simpatični Tržičan Slavko Lukane, ki je tudi prevozil progo brez padea. Njegov čas je 2 sekunde slabši. Na šesto mesto se je plasiral Nemec Kulnig, nato pa Zvan Alojz, za njim pa Praček Ciril, ki je tik pred ciljem padel tako nerodno, da je izgubil okoli 20 sekund. Za Pračkom sta še dva člana SK Gorenjca Žnidar Emil in Bertoncelj Jože.

Tehnični rezultati v moški konkurenci so bili naslednji:

1. Maier Gustl (Nemčija) 5:01.2.
2. Seer Karl (Nemčija) 5:03.
3. Körner Karl (Nemčija) 5:28.
4. Molnar Saša (Ljubljana) 5:46.
5. Lukane Slavko (Tržič) 5:48.4.
6. Kulnig Vincenc (Nemčija) 5:54.4.
7. Zvan Alojz (ASK Gorenjec) 6:02.4.
8. Praček Ciril (Skala) 6:05.

9. Žnidar Emil (ASK Gorenjec) 6:12.4.
10. Bertoncelj Jože (ASK Gorenjec) 6:16.
11. Rekar Ivan (Dovje-Mojstrana) 6:22.
12. Mulej Tinček (Ilirija) 6:42.4.
13. Carman Frenk (Tržič) 6:50.6.
14. Mulej Miloš (Ilirija) 6:56.6.
15. Ropret Ivan (Bratstvo) 6:57.8.

Letos je bilo na novo uvedeno tudi ocenjevanje moštev. Moštvo treh najboljših tekmovalcev je postavil jesiški ASK Gorenjec in si s tem v moštvi prabil prvo mesto.

Tekmovalci so bili nadalje razdeljeni v tri razrede. Zmagovalci v posameznih razredih so:

- Zmagovalec v 1. razredu Lukane Slavko.
Zmagovalec v 2. razredu Molnar Saša.
Zmagovalec v 3. razredu Mulej Tinček.

Zo končanih tekma je bila v Mojstrani v hotelu »Triglav« svečana razglasitev rezultatov in razdelitev spominskega znaka za Triglavski smuk, ki so ga dobili oni tekmovalci, ki so dosegli 50% slabši čas kakor zmagovalec.

Velik uspeh jugoslovanskega nogometa Dve zmagi in en neodločen izid v boju z Romunijo

Belgrad, 31. marca.

Jugoslavija B — Romunija B 1:0

Pod vodstvom madžarskega sodnika g. Kischja je bila na igrišču BSK-a pred približno pet tisoč gledalci med drugim odigrana tekma med našim in romunskim B-moštvom. Naše moštvo so predstavljali: Glaser, Suprina, Brozović, Atanacković, Požega, Simonović, Savić, Wölfl, Rajlić, Matošić in Perlić. Rezultat 1:0 ne predstavlja prave slike. Naše moštvo je bilo mnogo boljše od gostov in bi rezultat 4:1 mnogo bolj odgovarjal poteku igre. Krivdo za nizki rezultat nosi predvsem napad, v katerem zasluži pohvalo samo Wölfl, vsi ostali pa so igrali zelo slabo, najslabše Rajlić, od katerega so vsi največ pričakovali. Obramba ni imela dosti dela, ker je glavno delo opravila krilska vrsta, ki je bila najboljši del našega moštva. Romuni niso predstavljali dobrega nasprotnika. Njihov napad je oddal samo dva strela na gol. Glavno breme je padlo na krilsko vrsto in obrambo gostov, ki je bila najboljši del moštva. Odičen je bil romunski vratar, ki je izvršno branil in rešil svoje moštvo pred večjim porazom. Igra je potekala v premoči naših, zelo redki so bili napadi gostov. Romuni so šele v drugem polčasu pred krajem igre zaigrali nekoliko osterje in nevarnejše. V 12. minuti prvega polčasa, ko je krilec Simonović izvršno streljal prosti strel in napravil s tem gnečo pred golom, je Wölfl zabil gol. V 25. minuti drugega polčasa je Matošić izvršno streljal in zabil gol, katerega pa sodnik

Maribor — Concordia 4:2 (2:1)

Maribor, 31. marca.

Danes popoldne se je na igrišču Rapida pred 700 gledalci odigrala kot uradna otvoritev pomladanske sezone v Mariboru prijateljska tekma med zagrebškim ligašem Concordio in domačim moštvom ISSK Mariborom z rezultatom 4:2 (2:0). Moštvi sta nastopili v sledečih postavah: Maribor: Marguč, Bačnik, Koring, Vodeb, Gomolj, Kramberger, Ogrizek, Selišek, Vele, Barl in Janžeković. Concordia: Culik, Kramar, Paviša, Hudika, Vučlovski, Furdek, Beda, Bukšek, Obrež, Hartwig in Zemljik.

Igralec Maribora se je močno poznal zimski počitek. Kolikor toliko je zadovoljila le obramba s izbornim vratarjem Margučem na čelu. Deloma je zadovoljila tudi krilska vrsta. Med napadalci je predvajala lepo tehnično igro ter je bila tudi premočna. Dejstvo, da so Concordijski nastopili brez Pogachnika, Pavletiča in Jazbeca za moštvo Concordie ne more biti izgovor za utrpeli zaslužni poraz.

Prvih 15 minut je bila igra obojestransko medla ter sta se moštvi šele potem nekako razigrali. Predvsem je bilo opaziti, da je Maribor igral brez vsakega sistema. V 27. minuti izprejeda sodnik roko mariborskega igralca. Razpravljanje Concordijskih igralcev s sodnikom priselno izkoristi Varl in nenadno visoko pošlje iz daljave pod drog. 1:0. Vratar Concordije bi pri večji pazljivosti lahko preprečil ta gol. Concordia ripostira in postaja vedno nevarnejša in igra vedno lepše in lepše. Maribor le nevarno sporadično pro-

Sijajno uspele tekme za orodno prvenstvo ZFO

Kranj, 31. marca.

Ze opoldne so napolnili prijatelji naše mladinske organizacije dvorano in Ljudskem domu, kjer so se merili naši moštvi v orodnih vajah za prvenstvo posameznikov, popoldne pa je bila dvorana polna do zadnjega kotička.

Prireditve so obiskali okrajni načelnik gosp. Vidic, mestni župan g. Cesen, kranjski dekan gosp. Skrbec, predstojnik policije g. Zun, kapetan Milutinovič in orož. kapetan Čosić, okrajni podnačelnik g. Lojk, ravnatelj kranjske gimnazije g. Korbar, gg. Zabret Joško in Gorjanc, predsednik ZFO dr. Žitko, tajnik inž. Nežima ter razni drugi odličniki iz Kranja in bližnje okolice.

Prireditve se je pričela s petjem državne himne, nato pa je sledil pozdravni govor g. prof. Fortune, odnosno dopoldne g. dr. Kalana.

Tekme je vodil načelnik ZFO Ivo Kermavner, predsednik sodniškega zbora pa je bil Jože Hvale. V sodniškem zboru so fujirali sami stari in preizkušeni borci, ki so s svojim hitrim poslovanjem skrbeli za reden in nemoten potek vse prireditve.

H tekam niso prišli vsi naši najboljši tekmovalci, kajti nekateri so na visoki soli za tele no vzgojo naroda v Belgradu. Vendar pa so se zbrali najnevarnejši in najboljši tekmovalci. Ze dopoldne

pri obveznih vajah se je videlo, da bo borba zelo ostra in napeta.

Predvsem je treba pripomniti, da so letošnje vaje tako težke, kakor še nikdar doslej niti v tej, niti v prejšnji orlovski organizaciji. Obvezne vaje so bile razdeljene v dva dela, vendar je prvi del, katerega je bilo treba izvajati v Kranju, tako zasoljen, da so imeli z njim vsi tekmovalci mnogo opravka. Toda pokazali so, da so se za tekme temeljito pripravili.

Prav vsi so zelo napredovali. Natlačen vedno kakor doslej preseneti gledalce s svojimi krasnimi in do največje fineze izvedenimi vajami. Na konju na šir je razred zase, in daleč naokoli, tudi zmag naših državnih mej in takega telovadca. Pa tudi na ostalih orodjih je zelo napredoval. Varšek, najstarejši med tekmovalci, je rutiniran borec, ki je še danes najboljši na drogu kljub svoji starosti. Nekoliko mlajši Zeleznik ni obdržal samo svoje forme, ampak celo napreduje. Isto velja za Vidmarja, ki je prav prijetno presenetil s svojimi izvedbami. Mlajša garda je pa up in nada naših orodnih mojstrov. Janež stalno in zelo hitro napreduje. Sijajen je mladi in talentirani Hercig, ki je vse navdušil s svojimi vajami na konju. O velikem napredku moremo govoriti tudi pri Jezerški, ki se je izredno popravil od lanskega leta. Kermavner France, četudi je precej težak, je napravil od lanskega leta tak skok naprej, da nihče ne bi verjel, če ga sam ne bi videl.

Končno bi še omenili nov način presoje, ki se je zelo dobro obnesel in ki je imel za posledico, da so se tekme zelo hitro odvijale. Sodilo je namreč pet sodnikov vsakega posameznega tekmovalca. Najboljša in najslabša ocena je avtomatično odpadla, srednje tri so se seštele in povprečna znanaka je dala končno oceno.

Dopoldne so bili doseženi pri obveznem delu tekmovalja tile rezultati:

1. Natlačen 37.6 točke, 2. Varšek 33.3 točke, 3. Zeleznik 33.1, 4. Kermavner 32.4, 5. Janež 32.2, 6. Jezeršek in Vidmar po 28.2, 7. Hercig 27.2. To so rezultati brez protih vaj, ki so jih dopoldne že absolvirali bratje Hercig, Vidmar, Varšek in Zeleznik. Po poljubni prosti vaji pa je skočil Zeleznik pred Varška, Hercig pa pred Vidmarja.

Nad vse zanimivo in vseskozi napeto je bilo popoldansko tekmovaljevanje v poljubnih vajah. Brez smole sicer ni šlo, toda videli smo nekaj vrhunskih izvedb, ki jih doslej pri nas nismo vajeni. V naslednjem prinašamo končne rezultate celotne tekme:

KONČNI REZULTATI

1. Natlačen 132.4 točke, 2. Varšek 119.5 točke, 3. Zeleznik 115.8, 4. Kermavner 114.2, 5. Janež 112 točk, 6. Hercig 107 točk, 7. Vidmar 98.4 točke, 8. Jezeršek 90.6 točke.

Prvenstveno tekmovaljevanje v namiznem tenisu

Ljubljana, 31. marca.

Kakor je bilo napovedano, bi se moral vršiti v dneh 30. in 31. marca turnir za prvenstvo Slovenije, ki pa se ni izvršil v napovedanem obsegu. Šele v soboto namreč je VTT Zveza obvestila SK Mladiko kot prireditelja, da se rezultati, ki bodo doseženi na tem dvodnevnem turnirju, ne bodo verificirali. VTT Zveza je namreč že v sredo vsem Zagrebčanom prepovedala nastop na tem največjem turnirju Slovenije in tudi enem največjih Jugoslovijev. In zakaj ta prepoved? Kot smo zvedeli, samo zaradi dveh Haškovec, Dolinarja Z. in Hekserja, ki sta odpolovala na Dunaj na mednarodni turnir. Te prepovedi ne razumemo, ker samo škoduje temu športu.

V jeseni se bo ta turnir, ko bo STTZ uredila vsa sporna vprašanja, ponovil in to pot za pokale, katere branijo slovenski »Zagrebčani«.

V moštvi je nastopilo 12 klubov. Finalista sta bila Hermes z zmago nad Mladiko III s 3:2 in Mladika I z zmago nad Celjem s 3:2. Prvak v moštvi je postal Hermes z zmago nad Mladiko I s 3:2.

Single gospodov. Nastopilo je 28 igralcev. Kakor je bilo pričakovati, sta se v semifinale plasirala državni prvak Marinko in Medved. Mesta v singlu pa si dele tekmovalci takole: 1. Krečič, 2. Marinko, 3. Belak, 4. Strojnik. To je lepa zmaga nadarjenega Krečiča, člana Mladike.

Single juniorjev. 12 tekmovalcev. Mesta pa so si delili takole: 1. Krašovec, 2. Knific, 3. in 4. mesto pa si delita Bradesko in Bogataj.

Single dam. Prijavili sta se samo dve. Prva je bila Pustoslemškova, druga pa Bačičeva.

Pari gospodov. Borba med vsemi štirimi pari je bila zelo ogorčena in je proti vsakemu pričakovanju zmagal par Belak-Krečič nad favoritima Marinko-Kosmina. — Tretji je bil par Knific-Štrumbelj in četrti Medved-Strojnik.

Mešani pari (2 prijavi): Bačičeva in Marinko sta premagala par Pustoslemšek-Medved.

Poreklo in začetki.

Po temperamentu in razmerah sem bil za življenjsko pot, katero sem premišljeno ubral, docela neprimeren. Nenaravna sravnost in preobčutljivost sta me ovirali vso mladost in tudi v oznejšem življenju. Prav za prav sem čutil močno nagnjenje, da bi ostal puščavnik, ki popisuje naravo. To opravilo je pa docela naprotno tistemu, katero sem si čisto zavestno izbral.

Od tedaj, ko sem se naučil brati, sem želel, da bi znal pisati. Pri kakih dvajsetih letih sem zložil pesem o naravi, katero sem koraj od besede do besede izmaknil iz tednika »Pensylvannia Grit«, tinea časnika, ki ga je moj oče kdaj imel. Ko sem pesem pokazal aršem, sta me pogledala tako osupla, da sem si mislil, da sta mikanje takoj zapazila, pa nisem nikdar več napisal nobene.

Moj naslednji poskus je veljal ptičjemu življenju na naši kmetiji. Poslal sem ga listu »Youth Companion«, pa sem ga dobil z drugo

pošto nazaj. Potem sem dejal, da se bom pisanja naučil, če se po primem posla časopisnega poročevalca, dasi sem še takrat čutil, da po svoji naravi nisem za kaj takega. Toda kljub temu sem zastavil v to svoje slavohelepe.

Pogled na kri ali na kakršnokoli človeško nasilje, celo na boksarski boj, me je polnil z grozo. Pa me je vendar delo, katero sem si izvolil, povedlo v šest vojska na štirih delih sveta, v neštete vstaje, državljanske vojne in revolucije v ducatu držav.

En spomin na kmetijsko življenje me pa preganja bolj kakor vsak drugi: moral sem očetu pomagati pri rezanju mladih prašičkov. V smrtnem strahu sem držal evileče živalce, ko je oče s staro britvijo opravljal svoje. Pa sem le prostovoljno izbral poklic, ki me je semanalil z vojno v Afriki, v kateri so take reči delali z ljudmi.

Drug grozljiv spomin: za kosilo družini sem moral kokoši odsekati glavo. In moj poklic me je privedel v Francijo, kjer sem stal petnajst čevljev od giljotine, na kateri je človek drugemu človeku odsekal glavo.

Ze od najzgodnejše mladosti sem se zatapljal v milo modrost Henryja Thoreauja, modrijana puščavnika iz Concorda. Ta pomeni najvažnejši duhovni vpliv v mojem življenju. Dolga leta sem nosil s seboj njegovega »Waldenac« kakor sveto pismo. Zgubil sem tri izvede in po največkrat leži še zdaj kateri na moji nočni mizi. Nobena druga knjiga mi ni dala večje tolažbe in miru. Pomagala mi je čez vse, kar sem med svojim štirindvajsetletnim poročevalskim udejstvovanjem videl in doživel.

Moj poklic me je vodil iz slovite čikaške tovarne za vrste v 41 držav po Ameriki, Evropi, Afriki in Aziji. Pomagal mi je do najboljših mest pri odločilnih dogodkih v dveh najbolj nemirnih desetletjih človeške zgodovine.

Pri dveh najvažnejših zadevah življenja, pri delu in ženskah sem leta in leta trpel zaradi zadreg, ki so mi jemale ves pogum. Pa vseeno sem se prisilil k poklicu, ki v glavnem temelji na stiku

z ljudmi, moškimi ali ženskami. Po navadi sem si dajal poguma s tem, da sem hodil sem in tja, preden sem imel s kom pogovor. Žensk pa sem se leta in leta ogibal kar se je dalo.

V boju za zmago nad prirojenjo boječnostjo sem prišel kot poročevaler v Čikago do dveh presenetljivih odkritij, kakor se mi je zdelo. Prvič: če sem imel ljudi rad in sem jim to odkrito pokazal, so me ponavadi tudi oni radi prenašali. Drugič: večina ljudi je bolj ali manj trpela zaradi istih zadreg kakor jaz. Pokojni Charles Erbestein, sloviti odvetnik za zločinstvo, mi je uganko rešil. Čeprav je bil na videz neznan, je bil vendar eden najprijetnejših mož, ki sem jih spoznal v Čikagu. Znal si je pridobiti naklonjenost sodni ali kogarkoli, katerega je srečal, bolj kakor sleherni drugi, kogar sem poznal. Vprašal sem ga, kako to dela. In razložil mi je tisti preprosti skušniji.

Zato sem se polagoma trudil, da bi rad prenašal ljudi s tem, da sem se vedno spominjal, da so morda ravno tako plašni kakor jaz. Toda trajalo je leta, preden sem premagal zadrege v obvevanju z ljudmi.

Brezbarvnost moje osebnosti me je leta in leta zelo ovirala v časnikarskem delu. Zato sem začel to stanje zavesno popravljati. Kazal sem se kar se je le dalo korajneje, kar po navadi ni niti zdaleč zrealilo mojih pravih občutkov.

Bolj kakor vsega drugega sem si želel, da bi znal pisati. Toda še zdaj, po štiri in dvajsetih letih časnikarskega dela mi pri tem še zmerom trda prede. Vsak stavek si moram izpuliti tako rekoč iz pete. Trajalo je dolgo, preden sem domel, da je preprost, nenakičen slog, katerega lahko ume sleherni dete, najboljši, in tega še danes nisem dosegel. Prostaštvo, surovost, grozote, hinavstvo, nepotrpežljivost in brezsrčnost v odnosih med ljudmi ter narodni so me v teh štiri in dvajsetih letih pogosto navdajale s studom in obupom. Ob takih prilikah sem se obračal k preprosti, tolažiljivi Thoreaujevi modrosti in se ob njej vzravnal, čeprav je nisem vedno izpolnjeval.